

ПРАВОЗАХИСНИК БАТРИН СТАНІСЛАВ ВІТАЛІЙОВИЧ

«5» квітня 2015 р.

Окружний адміністративний суд м. Києва
01121, м. Київ, вул. Командарма Каменєва, 8-А
тел.: (044) 278-49-05

- 5 КВІ 2015

Позивач:

Батрин Станіслав Віталійович
03057, м. Київ, вул. Е. Потьє, 9/19
тел.: (050) 101-55-99

Відповідач:

Кабінет Міністрів України
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2
тел.: (044) 256-63-33

ПОЗОВНА ЗАЯВА

про визнання бездіяльності протиправною;
про зобов'язання вчинення дій

I. Предмет оскарження

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» у 2015 році парламентом затверджено прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня 2015 року - 1176 гривень, з 1 грудня - 1330 гривень, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

- дітей віком до 6 років: з 1 січня 2015 року - 1032 гривень, з 1 грудня - 1167 гривень;
- дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня 2015 року - 1286 гривень, з 1 грудня - 1455 гривень;
- працездатних осіб: з 1 січня 2015 року - 1218 гривень, з 1 грудня - 1378 гривень;
- осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2015 року - 949 гривень, з 1 грудня - 1074 гривні.

Відповідно до ст.1 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум-вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування (далі - набір продуктів харчування), а також мінімального набору непродовольчих товарів (далі - набір непродовольчих товарів) та мінімального набору послуг (далі - набір послуг), необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум визначається нормативним методом у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення: дітей віком до 6 років; дітей віком від 6 до 18 років; працездатних осіб; осіб, які втратили працездатність.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум застосовується для:

- загальної оцінки рівня життя в Україні, що є основою для реалізації соціальної політики та розроблення окремих державних соціальних програм;
- встановлення розмірів мінімальної заробітної плати та мінімальної пенсії за віком, визначення розмірів соціальної допомоги, допомоги сім'ям з дітьми, допомоги по безробіттю, а також стипендій та інших соціальних виплат виходячи з вимог Конституції України та законів України;
- визначення права на призначення соціальної допомоги;
- визначення державних соціальних гарантій і стандартів обслуговування та забезпечення в галузях охорони здоров'я, освіти, соціального обслуговування та інших;
- встановлення величини неоподаткованого мінімуму доходів громадян;
- формування Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

До прикладу, відповідно до ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», затверджено, що у 2015 році мінімальна заробітна плата становить: у місячному розмірі: з 1 січня - 1218 гривень, з 1 грудня - 1378 гривень; у погодинному розмірі: з 1 січня - 7,29 гривні, з 1 грудня - 8,25 гривні. Даний показник також визначений за наслідком встановленого КМУ прожиткового мінімуму.

В цілому, прожитковий мінімум забезпечує дотримання Україною тих гарантій, які передбачені Основним Законом.

Зокрема, відповідно до положень Конституції України, держава гарантує громадянам:

- 1) Україна є соціальна і правова держава (ст. 1);
- 2) В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ст. 7);
- 3) Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними (ст. 21);
- 4) Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст. 3);
- 5) Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (ст. 22);
- 6) При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (ст. 22);
- 7) Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості (ст. 23);
- 8) Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом (ст. 43);
- 9) Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом (ст. 46);
- 10) Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону (ст. 47);
- 11) Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (ст. 64);
- 12) **Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло (ст. 48)**

Позивач наполягає, що визначений і встановлений Кабінетом Міністрів України прожитковий мінімум не забезпечує громадянам дотримання вище викладених конституційних гарантій.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум на одну особу щороку затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

З огляду на викладене, предметом оскарження є не порядок затвердження розміру прожиткового мінімуму парламентом, а саме порушення Кабінетом Міністрів України вимог закону до встановлення прожиткового мінімуму.

II. Обґрунтування позовних вимог

З огляду на положення ст. 19 Конституції України, при визначенні і встановленні прожиткового мінімуму Кабінет Міністрів України зобов'язаний діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», формування державних соціальних стандартів і нормативів здійснюється за принципами: забезпечення визначених Конституцією України соціальних прав та державних соціальних гарантій достатнього життєвого рівня для кожного; законодавчого встановлення найважливіших державних соціальних стандартів і нормативів; диференційованого за соціально – демографічними ознаками підходу до визначення нормативів; наукової обґрунтованості норм споживання та забезпечення; соціального партнерства; гласності та громадського контролю при їх визначенні та застосуванні.

Відповідно до ч. 2 ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум», набір продуктів харчування формується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, з використанням нормативів фізіологічної потреби організму людини в продуктах харчування виходячи з їх хімічного складу та енергетичної цінності, з урахуванням рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я.

При цьому, основними принципами формування набору продуктів харчування є:

- забезпечення дитини повноцінним харчуванням для розвитку організму;
- забезпечення дитини віком від 6 до 18 років додатковим харчуванням для активного соціального та фізичного розвитку;
- задоволення організму працюючої особи у відтворенні працездатності, збереження працездатності для безробітного, відновлення у необхідних випадках працездатності для особи, яка її втратила;
- підтримання повноцінного функціонування організму людини похилого віку.

Відповідно до ч. 3 ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум», набір непродовольчих товарів формується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку, з використанням нормативів забезпечення засобами гігієни, медикаментозними засобами, засобами захисту організму людини від впливу навколишнього середовища, а також засобами для влаштування побуту.

При цьому, основними принципами формування набору непродовольчих товарів є:

- забезпечення збереження здоров'я та підтримання життєдіяльності організму людини;
- урахування особливостей потреб осіб, які відносяться до різних соціальних і демографічних груп населення;
- урахування культурно-побутових потреб особистості.

Відповідно до ч. 4 ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум», до набору послуг включаються житлово-комунальні, транспортні, побутові послуги, послуги зв'язку, закладів культури, освіти, охорони здоров'я та інші. Набір послуг формується уповноваженими центральними органами виконавчої влади у сферах надання відповідних послуг.

При цьому, основними принципами формування набору послуг є:

- задоволення мінімальної потреби громадян у житлі, організації побуту, користуванні транспортом, закладами культури, у підтриманні зв'язку з навколишнім середовищем;
- задоволення потреби громадян у користуванні закладами освіти, охорони здоров'я;
- визначення житлово-комунальних послуг (по водопостачанню, тепlopостачанню, газопостачанню, електропостачанню, водовідведенню, утриманню та експлуатації житла та прибудинкових територій, сміттєзбиранню, утриманню ліфтів) виходячи із соціальної норми житла та нормативів споживання зазначених послуг;
- урахування особливостей потреб осіб, які належать до різних соціальних і демографічних груп населення.

Дотримання принципів формування прожиткового мінімуму і подальше його встановлення – компетенція і відповідальність Кабінету Міністрів України.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум», набір продуктів харчування та набір непродовольчих товарів визначаються в натуральних показниках, набір послуг - у нормативах споживання, не рідше одного разу на п'ять років.

Вбачається, що 12 грудня 2014 року Кабінет Міністрів України вніс до Верховної Ради України проект Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік» (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52941). Зокрема, в окремій частині, уряд, встановив прожитковий мінімум відповідно до показників, які викладені вище.

Вбачається, що уряд встановив прожитковий мінімум без врахування вимог законодавства та зіслався у своїх розрахунках на Постанову КМУ № 656 від 14 квітня 2000 року «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення», без вжиття заходів, які імперативно вимагаються.

Як зазначалося з посиланням на ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум», прожитковий мінімум встановлюється Кабінетом Міністрів України після проведення науково-громадської експертизи сформованих набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг.

Порядок проведення науково-громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму затверджено Постановою КМУ № 1767 від 24 вересня 1999 р. (далі – «Порядок»).

Відповідно до п. 1 Порядку, науково-громадська експертиза набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму (далі - експертиза) полягає у визначенні за участю соціальних партнерів наукової обґрунтованості норм і нормативів споживання, належного дотримання принципів формування цих наборів.

Відповідно до п. 2 Порядку, експертиза проводиться експертною комісією, що утворюється у складі 12 осіб, до якої входять по 4 представники від центральних органів виконавчої влади, об'єднань роботодавців і профспілкових об'єднань, які мають статус всеукраїнських. Представниками центральних органів виконавчої влади в експертній комісії є перші заступники (заступники) Міністра соціальної політики, Міністра економічного розвитку і торгівлі, Міністра фінансів, Міністра охорони здоров'я, визначені згідно з наказами керівників відповідних центральних органів виконавчої влади. Члени експертної комісії від об'єднань роботодавців і профспілкових об'єднань, які мають статус всеукраїнських, визначаються кожною стороною окремими рішеннями.

Відповідно до п. п. 2-9 Порядку визначено поетапну процедуру експертизи :

- Центральні органи виконавчої влади, які визначені у частинах 2-4 статті 3 Закону України «Про прожитковий мінімум» відповідальними за формування набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг, у встановлений Кабінетом Міністрів України термін подають Мінекономрозвитку пропозиції щодо сформованих наборів у натуральних показниках або у нормативах споживання з необхідними розрахунками і науковими обґрунтуваннями;
- Мінекономрозвитку узагальнює пропозиції центральних органів виконавчої влади щодо сформованих набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму та надсилає їх членам експертної комісії не пізніше ніж за тиждень до її засідання;
- Представлення і захист сформованих набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг на засіданні експертної комісії здійснюється центральними органами виконавчої влади, відповідальними за їх формування;
- Перед початком засідання експертної комісії проводиться обов'язкова реєстрація її членів. У разі коли член експертної комісії не може взяти участь у засіданні з поважних причин відповідний орган зобов'язаний призначити іншого представника, якому надаються всі повноваження члена експертної комісії;
- Засідання експертної комісії вважається правоможним, якщо в ньому беруть участь усі члени комісії (уповноважені представники);
- Засідання експертної комісії проводиться під головуванням представника Мінсоцполітики;
- Рішення експертної комісії приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів і оформлюється протоколом, який підписує головуючий.

Відповідно до п. 10 Порядку, рішення про схвалення експертною комісією набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму надсилаються на затвердження Кабінету Міністрів України і є підставою для розрахунку прожиткового мінімуму. Зміни та доповнення до наборів вносяться тільки за рішенням експертної комісії.

При цьому, якщо експертна комісія не схвалила пропозицій центральних органів виконавчої влади щодо набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму, вони повертаються на перегляд цими органами у визначений експертною комісією термін. У разі повторного несхвалення експертною комісією набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг питання виноситься на розгляд Національної тристоронньої соціально-економічної ради (п. 11 Порядку).

Не дотримання Кабінетом Міністрів України вище викладеного порядку встановлення прожиткового мінімуму тягне за собою незаконність рішення про його встановлення.

Відповідно до Листа Міністерства соціальної політики України від 8 жовтня 2012 року «Щодо перегляду наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг» (http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article;jsessionid=4E4928BE4B22DAE5E1C2D57DFBF2027E.app1?art_id=144736&cat_id=167569), роз'яснено, що дійсно, набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, на основі яких розраховується прожитковий мінімум, визначаються не рідше раз у п'ять років. Міністерство констатує, що «з метою оновлення наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг у 2005 році була

проведена відповідна робота». «Проект постанови «Про затвердження наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних і демографічних груп населення», розроблений на підставі рішення експертної комісії, був розглянутий Кабінетом Міністрів України у лютому 2006 року, але остаточного рішення не було прийнято. У 2011 році за результатами нової науково-громадської експертизи наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, проведеної у грудні 2010 року, розроблений відповідний проект постанови Кабінету Міністрів України, який, за інформацією Мінекономрозвитку, як головного виконавця, після доопрацювання поданий на розгляд Кабінету Міністрів України. На даний час, Кабінетом Міністрів України вирішено відкласти прийняття рішення щодо проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних і демографічних груп населення» (протокол засідання Кабінету Міністрів України від 31.05.2012 № 41).

3 Аналітичної записки Національного Інституту стратегічних досліджень при Президенті України «Щодо удосконалення методики визначення споживчого кошику» відомо, що сучасний розрахунок прожиткового мінімуму здійснювався відповідно до Методики визначення прожиткового мінімуму на одну особу та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, затвердженої Наказом Мінпраці, Мінекономіки та Держкомстату України (від 17.05.2000 р. № 109/95/157), виходячи з наборів продуктів харчування, мінімальних наборів непродовольчих товарів та послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів № 656 від 14 квітня 2000 року.

3 Аналітичної записки Національного Інституту стратегічних досліджень при Президенті України «Щодо удосконалення методики визначення споживчого кошику» відомо, що вміст споживчого кошику був затверджений дійсно 14.04.2000 р. і жодного разу не переглядався. Хоча, згідно Закону України «Про прожитковий мінімум», набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних і демографічних груп населення мають переглядатися не рідше одного разу на п'ять років. Як наслідок, склад споживчого кошику:

1) не задовольняє мінімальні потреби людини:

- у частині набору продовольчих товарів спостерігається невідповідність медичним нормам споживання продуктів харчування, що рекомендовані Українським НДІ гігієни харчування МОЗ (Таблиця 1). За всіма основними категоріями продовольчих товарів, окрім хлібних продуктів, є значне заниження норм споживання (до 61 % для молока та молочних продуктів). Відтак це впливає на вартість прожиткового мінімуму та суперечить його змісту – забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я (ст. 1 Закону України «Про прожитковий мінімум»).

Таблиця 1

Норми і рівень споживання продуктів харчування населенням України, кг на рік[7]

Продукти	Рациональні норми споживання, рекомендовані Українським НДІ гігієни харчування МОЗ	Споживчий кошик	Різниця, у %
М'ясо та м'ясопродукти (у перерахунку на м'ясо, включаючи сало й субпродукти)	83	53	36,1 %
Молоко та молочні продукти (у перерахунку на молоко)	380	148,5	60,9 %
Яйця (шт.)	290	220	24,1 %
Риба та Рибопродукти	20	13	35 %
Цукор, кондитерські вироби	38	37	2,6 %
Олія рослинна всіх видів	13	7,1	45,4 %
Картопля	124	95	23,4 %

Городина та баштанні культури	161	110	31,7 %
Фрукти, ягоди та виноград	90	64	28,9 %
Хлібні продукти (хліб, макаронні вироби в перерахунку на борошно, крупа, бобові)	101	123,4	22,2 % (більше від норми)

- у частині наборів непродовольчих товарів та послуг, їх вміст не забезпечує гідного життя, оскільки не враховує сучасні життєво необхідні витрати: оренда житла, витрати на освіту (дошкільну, шкільну, вищу), медичне обслуговування, рекреацію, новітні комунікаційні засоби (мобільний зв'язок, Інтернет) тощо. Саме на ці послуги щороку зростають попит та вартість. Включення цих витрат до споживчого кошику відповідало б принципам формування прожиткового мінімуму, закріпленим в Законі України «Про прожитковий мінімум», та міжнародним стандартам, визначеним Конвенцією МОП № 117 про основні цілі та норми соціальної політики.

2) Методи, якими формуються набори продовольчих та непродовольчих товарів та послуг, є застарілими і потребують перегляду, оскільки всі набори характеризуються різними темпами зростання цін (Таблиця 2). Особливо це стосується набору непродовольчих товарів та послуг.

Таблиця 2

Індекси споживчих цін на деякі товари та послуги у 2002-2012

(до попереднього року; відсотків)

Рік	Продукти харчування та безалкогольні напої	Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	Транспорт
2002	99,9	102,3	101,7
2003	106,3	104,3	103,7
2004	111,4	107,1	110,9
2005	116,2	109,0	120,0
2006	105,3	134,1	114,3
2007	109,7	142,5	109,5
2008	135,7	114,2	124,5
2009	111,9	125,5	120,7
2010	110,9	109,4	109,6
2011	106,4	117,1	117,6
2012	97,9	102,6	108,2

Індекс споживчих цін (далі – ІСЦ) за десятирічний період свідчить, що сфера послуг за темпами зростання цін випереджає сферу харчування. Виключення спостерігається тільки в 2003 р. та 2008 р., де ІСЦ для продуктів харчування значно перевищує ІСЦ для ЖКГ та транспорту, і не набагато – у 2004 р. та 2010 р. Хоча, якщо взяти до уваги, що витрати на послуги ЖКГ та транспорту входять до набору послуг, то при їх сумуванні показник зміни в рівні цін в сфері послуг значно перевищує показник в сфері харчування.

3) вагова структура споживчого кошику не відповідає сучасним потребам громадян:

- структура споживання продовольчих товарів за 13 років змінилася (збільшення вживання фруктів, м'яса, менше – борошна, картоплі). Крім того із урахуванням нових моделей харчування, які актуалізуються у всьому світі – пропаганда здорового способу життя, здорового харчування, поширення вегетаріанства – можна очікувати суттєву зміну у структурі харчування громадян;
- норми споживання непродовольчих товарів та термінів їх служби є вкрай застарілими, виходячи із появи нових товарів та майже повного зникнення позицій товарів, які входять у чинний набір (наприклад, жіночі панталони, пральна машина типу «Малютка»);
- норми використання в наборі послуг, особливо в категорії «послуги зв'язку та інформації», також потребують перегляду. Крім того, вміст набору потребує оновлення із додаванням новітніх комунікаційних засобів та, відповідно, норм їх споживання.

4) споживчий кошик можна вважати не легітимним, оскільки його стан суперечить законодавству з таких позицій:

- відповідно до ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум» набір продовольчих та непродовольчих товарів та послуг має перезатверджуватися не рідше одного разу на п'ять років. Цього не було зроблено жодного разу впродовж 12 років;
- в 2005 році експертною комісією були схвалені нові набори продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, на основі яких розраховується прожитковий мінімум, відповідно до розпорядження КМУ України у 2004 році**. Проте у лютому 2006 року КМУ України відклав затвердження нових наборів продуктів, товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму. Одночасно з цим доручив Міністерству економіки разом з Міністерством фінансів України із залученням експертної комісії для проведення науково-громадської експертизи наборів доопрацювати проект постанови, доповнивши його положенням щодо одночасного затвердження Методики визначення прожиткового мінімуму[8].

З огляду на те, що до громадян України не доведено жодних дій уряду на виконання вимог законодавства при вставленні урядом прожиткового мінімуму в грудні 2014 року на 2015 рік (відсутність оприлюднених нормативно – правових актів), позивач вважає, що КМУ вчинив бездіяльність в даній частині, хоча був зобов'язаний та мав всі безпосередні законодавчі та фактичні можливості до вжиття заходів для забезпечення конституційних гарантій.

Орган державної влади не діє сам по собі, безвідповідально.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про основи національної безпеки України», об'єктами національної безпеки є: людина і громадянин - їхні конституційні права і свободи; суспільство - його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про основи національної безпеки України», Кабінет Міністрів України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади є суб'єктами забезпечення національної безпеки.

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про основи національної безпеки України», основними принципами забезпечення національної безпеки, є зокрема : пріоритет прав і свобод людини і громадянина; верховенство права.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про основи національної безпеки України», пріоритетами національних інтересів України є, зокрема: гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про основи національної безпеки України», Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Така думка заслуговує на увагу з огляду на наступне. Відповідно до ст. ст. 3, 19, 41 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», діяльність Уряду спрямовується на забезпечення інтересів Українського народу шляхом виконання Конституції та законів України, актів Президента України, а також Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» до основних завдань Кабінету Міністрів України належать забезпечення прав і свобод людини та громадянина, створення сприятливих умов для вільного і всебічного розвитку особистості.

Відповідно до ст. 17 КАС України, юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку із здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, на публічно-правові спори, зокрема: спори фізичних чи юридичних осіб

із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності.

Відповідно до ч. 3 ст. 2 КАС України, завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень. При чому, у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони:

- на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано;
- обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії);
- безсторонньо (неупереджено);
- добросовісно;
- розсудливо;
- з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації;
- пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія);
- з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення;
- своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Позивач вважає, що бездіяльність відповідача суперечить тим обов'язкам, які покладені на орган державної влади Конституцією та законами України; відповідач не використав наявні повноваження з метою, з якою ці повноваження надані; бездіяльність є необґрунтованою, недобросовісною, нерозсудливою, орган державної влади не зважає на необхідність вжиття конкретних заходів для нівелювання несприятливих наслідків для прав, свобод та інтересів громадян України, бездіє, незважаючи на те, що зобов'язаний вжити своєчасних та передбачених законом заходів щодо захисту інтересів громадян.

Відповідно до ст. 8 Конституції України, норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Відповідно до ст. 6 КАС України, кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси.

Відповідно до ч. 2 ст. 71 КАС України, у адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову.

Відповідно до ст. 162 КАС України, при вирішенні справи по суті суд може задовольнити адміністративний позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково. У разі задоволення адміністративного позову суд може прийняти постанову про: визнання протиправними рішення суб'єкта владних повноважень чи окремих його положень, дій чи бездіяльності.

З огляду на викладене, посилаючись на вказані норми матеріального права, користуючись преференцією норм прямої дії Конституції України (ст. ст. 19, 48), керуючись ст. ст. 6, 71, 104 - 106, 162 КАС України,

ПРОШУ:

1. Визнати протиправною бездіяльність Кабінету Міністрів України щодо не вчинення обов'язкових і передбачених законодавством дій для встановлення прожиткового мінімуму в Україні на 2015 рік:

- не проведення науково - громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму всупереч вимогам ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум» ;
- не проведення перегляду вмісту наборів непродовольчих товарів, продуктів харчування та послуг для основних соціально-демографічних груп населення всупереч вимогам ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум».

2. Зобов'язати Кабінет Міністрів України:

- провести науково - громадську експертизу набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму в Україні, - на виконання ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум»;
- забезпечити виконання вимог гласності до процесу проведення науково - громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму в Україні, - на виконання ст. 4 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», ст. 3 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»;
- провести перегляд вмісту наборів непродовольчих товарів, продуктів харчування та послуг для основних соціально-демографічних груп населення, - на виконання ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум»;
- встановити прожитковий мінімум в Україні з дотриманням вимог ст. 48 Конституції України;
- вжити заходів до затвердження встановленого Кабінетом Міністрів України розміру прожиткового мінімуму Верховною Радою України в спосіб та в межах повноважень, визначених Конституцією та Законом України «Про Кабінет Міністрів України».

Додатки у копіях:

1. Аналітична записка НІСД при Президенті України «Щодо удосконалення методики визначення споживчого кошику» ;
2. Примірник позовної заяви та додатків до неї, - для відповідача ;
3. Оригінал квитанції про сплату судового збору у розмірі 74 грн.

КЛОПОТАННЯ (ст. ст. 11, 69, 71 КАС): з огляду на відсутність документації у позивача, відсутність офіційно оприлюднених нормативно – правових актів органами державної влади, прошу витребувати від Кабінету Міністрів України інформацію (за виключенням офіційно оприлюдненої Постанови КМУ № 656 від 14 квітня 2000 року):

- 1) повідомити суд про всі прийняті урядом, міністерствами, іншими органами виконавчої влади (та надати відповідні копії для суду) нормативно – правові акти з питань проведення науково-громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму на виконання вимог ст. 4 Закону України «Про прожитковий мінімум», - в період часу з 2000 по 2015 рр. ;
- 2) повідомити суд про всі прийняті урядом, міністерствами, іншими органами виконавчої влади (та надати відповідні копії для суду) нормативно – правові акти з питань проведення перегляду вмісту наборів непродовольчих товарів, продуктів харчування та послуг для основних соціально-демографічних груп населення на виконання вимог ст. 3 Закону України «Про прожитковий мінімум», - в період часу з 2000 по 2015 рр.
- 3) повідомити суд про всі рішення експертних комісій за результатами науково-громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму (відповідно до Порядку проведення науково-громадської експертизи набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму затверджено Постановою КМУ № 1767 від 24 вересня 1999 р.), в період часу з 2000 по 2015 рр. та надати копії таких рішень суду.

Батрин Станіслав Віталійович
5 квітня 2015 р.

5.11.01.2015